

APSTIPRINĀTS
Rīgas Stradiņa universitātes Senāta
2006. gada 17. oktobra sēdē
protokols Nr. 1-2/17.10.06

(ar grozījumiem, kas izdarīti
Rīgas Stradiņa universitātes Senāta
2011. gada 22. novembra sēdē
protokols Nr. 1-2/22.11.11)

Rīgas Stradiņa universitātes ētikas kodekss

Preambula

Rīgas Stradiņa universitāte (saīsināti – RSU) ir atvasināta publiska persona, izglītības un zinātnes institūcija, kas realizē plašu akadēmisko un profesionālo izglītību un pētniecisko darbu.

Zināšanas, gods, cieņa, atbildība, fiziskā un garīgā veselība, korporatīvā kultūra, sociālās labklājības veicināšana – vērtības, kas nozīmīgas RSU studējošiem, akadēmiskajam un vispārējam personālam.

RSU ētikas kodekss ietver šīm vērtībām atbilstošas normas, principus, tiesības un pienākumus, kas veicina kopīgu mērķu apzināšanos, stiprina vienotības garu un nodrošina cieņpilnas savstarpējas attiecības darba vidē.

Ētikas pamatprincipi

1. Godprātība

- 1.1. Principa ievērošana prasa ikvienas personas godīgu rīcību, atklātību un uzvedību saskaņā ar savu statusu studiju un pētniecības procesā vai to organizācijā, pienākumu un saistību pildīšanu atbilstīgi savai profesionālajai kompetencei.
- 1.2. Ikviens savu ētisko rīcību balsta uz saistībām godprātīgi pildīt solījumus, tiekties pēc godīguma un taktiskuma savstarpējās attiecībās.
- 1.3. Godprātības principa īstenošana veicina akadēmisko brīvību, uzticēšanos un vienlīdzību.
- 1.4. RSU izglītības daudzpusīguma un integritātes vārdā netiek uzsvērts atsevišķa studiju priekšmeta, kursa vai zinātņu virziena nozīmīgums.

- 1.5. Paškritisks savas kompetences vērtējums un mūsdienu zinātnes straujā attīstība prasa nepārtrauktu zināšanu līmeņa paaugstināšanu neatkarīgi no attiecīgās personas profesionālā statusa.
- 1.6. Pētniecības darbā ir jāievēro prasības, kas tiek izvirzītas Zinātniskās darbības likumā un ir saskaņā ar pētnieciskā darba ētiskajiem principiem – jācenšas objektīvi novērtēt savu individuālo devumu, novitāti un aktualitāti, prognozēt pētnieciskās darbības sekas.
- 1.7. Iesaistīšanos pētījumos nosaka iespējamais ieguvums attiecīgai zinātnes nozarei vai labums sabiedrībai, nevis pētnieka pašlabums vai atkarība no sponsoriem.
- 1.8. Ikviens RSU pārstāvis atturas no amatu savienošanas, kā arī blakus darbiem, kuri var radīt aizdomas par šķietamu vai reālu interešu konfliktu.

2. Koleģialitāte

- 2.1. Principa īstenošana pamatojas uz savstarpēju cieņu un toleranci, taisnīgumu un labvēlīgu attieksmi. Tā nepieļauj diskrimināciju tautības, rases, dzimuma, vecuma, seksuālās orientācijas, politisko, filozofisko vai reliģisko uzskatu, sociālās izcelsmes, mantiskā, ģimenes vai veselības stāvokļa dēļ.
- 2.2. Koleģiālas attiecības starp docētājiem, studentiem, darbiniekiem un administrāciju stiprina studējošo un strādājošo piederības sajūtu RSU, lepnumu par savu studiju vai darba vietu.
- 2.3. Par savstarpējo attiecību normu akadēmiskajā vidē ir uzskatāma viedokļu un konceptuālo nostādņu daudzveidība, atklāta domu apmaiņa, godīga konkurence, kas nepieļauj nesaskaņu izmantošanu sava statusa vai karjeras interesēs.
- 2.4. Akadēmiskai videi raksturīgā diskusiju kultūra prasa gan savu uzskatu korektu aizstāvību, gan pamatotas kritikas atzīšanu.
- 2.5. Koleģialitātes principa īstenošana rada nepieciešamību balstīties uz konstruktīvu sadarbību konfliktsituācijās, runas veidu un uzvedību, kas neaizskar citu cilvēku pašcieņu.
- 2.6. Studējošie, akadēmiskais un vispārējais personāls atbalsta tādas sadarbības un partnerības piedāvājumus, kas veicina universitātes attīstību un nav pretrunā ar RSU ētikas kodeksa principiem, sniedz pozitīvu ieguldījumu valsts, izglītības, zinātnes un kultūras attīstībai.

3. Atbildība

- 3.1. Katrs ir atbildīgs par savu rīcību un uzvedību attiecībās citam ar citu, kā arī pārstāvot universitāti ārpus tās, un savu iespēju robežās nepieļauj situācijas, kas neatbilst vispārpieņemtām morāles normām un varētu kaitēt universitātes reputācijai vai attiecīgās personas profesionālajam prestižam.
- 3.2. RSU studējošie un strādājošie ar savu morālo stāju apliecina piederību universitātei un parāda savu lojalitāti pret tās tradīcijām un vērtībām.
- 3.3. Ikviens RSU pārstāvis ir atbildīgs par saudzīgu izturēšanos pret augstskolas materiālajām un garīgajām vērtībām, un savu iespēju robežās sekmē to pieaugumu.
- 3.4. Profesionālās informācijas un savstarpējo attiecību konfidenciālais raksturs prasa atbildīgu attieksmi pret informāciju. Informācijas sniedzējs atbild par tās patiesumu atbilstoši savas kompetences līmenim.
- 3.5. Ikviens ir atbildīgs par personisko ieguldījumu izglītības un pētniecības darba attīstībā un kvalitātē.
- 3.6. Studējošo, akadēmiskā un vispārējā personāla līdzdalība RSU koptēla un starptautiskās atpazīstamības veicināšanā ir atbalstāma un sekmējama.

4. Tiesības un pienākumi

- 4.1. Savus pienākumus pret universitāti un sabiedrību ikviens RSU pārstāvis veic godīgi un taisnīgi saskaņā ar universitātē pastāvošām procedūrām, iekšējiem un ārējiem normatīviem aktiem, respektējot savas un citu tiesības.
- 4.2. Akadēmiskā brīvība nosaka tiesības visiem atklāti un korekti komunicēt studiju un darba procesā, izklāstīt savu viedokli un respektēt citu tiesības brīvi izteikties. Katram ir pienākums uzklaut, iedziļināties teiktā (vai rakstītā) saturā.
- 4.3. Ikvienam ir tiesības uz informāciju saskaņā ar viņa studiju vai pētniecības mērķiem. Informācijas iegūšanas un lietošanas jomā valda vienlīdzības princips atbilstīgi normatīvajiem dokumentiem.
- 4.4. Docētāju pienākums ir sekmēt studentu, rezidentu un doktorantu patstāvīgu zināšanu apguves procesā, vienlaicīgi veicinot studējošo interesi par jaunām zināšanu jomām, metodēm un tehnoloģijām, par pētniecisko darbu.
- 4.5. Katram strādājošajam un studējošajam ir tiesības izteikt savus priekšlikumus, pretenzijas un sūdzības visos RSU darbības jautājumos, darīt to konstruktīvā garā, lai veicinātu koleģiālu risinājumu meklējumus.

- 4.6. Ikvienam ir tiesības uz cieņu un savstarpēju respektu. Uzmanība, iecietība un cieņa pret otru cilvēku ir vienlaikus gan tiesības, gan pienākums.
- 4.7. RSU studējošiem un strādājošiem ir tiesības uz radošu pieeju un iniciatīvu, publisku novērtējumu un atzinības saņemšanu. Administrācijai un struktūrvienību vadītājiem ir pienākums veicināt atzinības izteikšanu par īpaši sekmīgu pienākumu pildīšanu, kā arī veicināt studējošo, akadēmiskā un vispārējā personāla profesionālo izaugsmi un iniciatīvu.
- 4.8. Kļūdīšanās un domstarpību gadījumos katram ir tiesības uz to izskatīšanu profesionālā vidē. Katram ir tiesības tikt uzklausītam, kā arī saņemt profesionālus padomus un kritiku koleģiālā gaisotnē.
- 4.9. Atbilstošās struktūrvienības vadītāja pienākums kļūdīšanās un domstarpību gadījumos ir pārrunāt notikušo individuāli, profesionāli un koleģiāli novērtēt situāciju. Nepieciešamības gadījumā darīt to zināmu citiem, lai izvairītos no līdzīgu gadījumu atkārtotāšanās.
- 4.10. Katram ir tiesības saņemt individuālu vai publisku atvainošanu pret viņu vērstas neētiskas rīcības gadījumā. Personai, kas rīkojusies neētiski, ir pienākums atvainoties un notikušo vērst par labu savu iespēju robežās atbilstīgi situācijas kontekstam.

5. Kodeksa ieviešana

- 5.1. Studējošie, akadēmiskais un vispārējais personāls ar RSU ētikas kodeksu var iepazīties RSU mājaslapā. Kodeksu pārskata un aktualizē RSU Ētikas komisija, priekšlikumus par izmaiņām iesniedzot apstiprināšanai RSU Senātam.
- 5.2. Kodeksa neievērošanas gadījumos ikvienam RSU personāla pārstāvim ir tiesības vērsties RSU Ētikas komisijā (turpmāk – komisija), kuras 4 locekļus uz 5 gadiem apstiprina RSU Senāts no akadēmiskā vai vispārējā personāla. 1 pārstāvi no RSU studējošajiem komisijā delegē RSU Studējošo pašpārvalde.
- 5.3. Saņemtos iesniegumus komisija izskata sēdēs, kuras sasauc un vada komisijas priekšsēdētājs, kuru komisija ievēl no komisijas locekļu vidus.
- 5.4. Komisija ir lemttiesīga, ja tās sēdēs piedalās vairāk kā puse no komisijas locekļiem. Lēmumus komisija pēc iespējas pieņem pēc *konsensus principa*, savukārt komisijas locekļu viedokļiem atšķiroties – ar komisijas locekļu balsu vairākumu.

- 5.5. Pirms lēmuma pieņemšanas komisija pieprasa paskaidrojumus (mutvārdos, rakstiski vai izmantojot elektronisko sakaru iespējas) no personām, uz kurām attiecas izskatāmais jautājums. Komisija ir tiesīga pieprasīt un saņemt informāciju, kas nepieciešama jautājumu izskatīšanai, arī no citiem RSU darbiniekiem un struktūrvienībām, kā arī uzaicināt uz komisijas sēdēm lietpratējus un RSU darbiniekus, kuri var sniegt komisijai noderīgu informāciju.
- 5.6. Komisijas loceklis nepiedalās jautājuma izskatīšanā un lēmuma pieņemšanā, ja tas attiecas uz komisijas loekli vai struktūrvienību, kurā viņš strādā, vai komisijas loceklis ir citādi ieinteresēts lēmuma pieņemšanā.
- 5.7. Komisijas lēmums tās kompetences ietvaros ir galīgs, to nosūta iesniedzējam un ieinteresētajām pusēm, uz kurām attiecas komisijas lēmums.
- 5.8. Citus jautājumus, kas saistīti ar iesniegumu izskatīšanas procedūru un nav noteikti šajā kodeksā, izlemj komisija.

Rektors

J. Gardovskis